

3.9.2018

kirjaamo@minedu.fi
Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Tampereen teknillisen yliopiston lausunto luonnoksesta yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta (OKM/35/010/2018)

Esityksen tavoitteet, kuten korkeakoulututkinnon suorittavien osuuden kasvattaminen, jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien parantaminen ja korkeakoulutukseen pääsyn helpottaminen, ovat kannatettavia. On positiivista, että esitetyt muutokset ovat luonteeltaan ennen kaikkea mahdollistavia. On lisäksi syytä huomata, että esityksessä luodaan pohjaa uuden toimintamallin alkuvaiheelle, ja joustavuutta tulee edelleen lisätä jatkossa, erityisesti opintojen aikaisissa siirtymissä sekä täydennys- ja tilauskoulutuksen tarjonnassa.

Lähtökohtaisesti jatkuvan osaamisen kehittämisen tulee olla osa yliopiston tehtävää, jota tuetaan rahoitusmallin kautta. Rahoitusmallin tulee kannustaa myös korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön.

Tutkinnon osien tarjoaminen tilauskoulutuksena ei itsessään vielä riitä, vaan tarjottavalla koulutukselle tulee olla myös kysyntää. On todennäköistä, että tilauskoulutuksen kysyntä muista EU/ETA-maista jää vähäiseksi, ja myös kotimainen kysyntä koulutukselle, jonka hinta perustuu koulutuksen todellisiin kustannuksiin, voi jäädä vähäiseksi. Korkeakoulujen tilauskoulutustulojen määrään vaikuttavat lisäksi markkinoinnin onnistuminen, työelämäyhteistyön aktiivisuus ja kansainvälisen verkostoitumisen tehokkuus. Yliopistoissa ei kuitenkaan vielä ole merkittävää osaamista maksullisesta koulutuksesta, ja siksi näihin tehtäviin on jatkossa tarvetta suunnata resursseja.

Lakiehdotuksen osuutta siirto-opiskelusta on tarkennettava edelleen. Siirto-opiskelijan määritelmä opiskelijana, jonka tutkinto-oikeus siirtyy, on epäselvä. Siirto-opiskelun mahdollistaneen lakimuutoksen perusteluissa kuvattiin siirto-opiskelu alempaa tutkintoa suorittaville suunnatuksi, mutta tätä ei ole yksiselitteisesti kirjattu lakiin.

Korkeakoulun sisällä siirtymisen tutkinnosta, tutkinto-ohjelmasta tai opintosuunnasta/pääaineesta toiseen tulisi olla mahdollisimman joustavaa. Ehdotettu muutos lakitekstiin ei selvennä täysin sitä, mitä sisäisellä siirtymisellä tarkoitetaan.

Siirtyminen sektoreiden välillä siirto-opiskelun kautta ei toistaiseksi ole ollut laajaa, mutta tulevaisuudessa sen tulisi olla mahdollista entistä useammin. Korkeakouluja tulisikin kannustaa tarjoamaan siirto-opiskelua ha-

TTY/2018

28.8.2018

kuväylänä alemman korkeakoulututkinnon aikana myös ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välillä. Lisäksi yliopiston tulee jatkossakin voida tarvittaessa rajata joitain aloja sekä ulkoisen että sisäisen siirtohaun ulkopuolelle.

Opiskelijavalintaan liittyvien lakiuudistusten ja aikataulujen suunnittelussa on arvioitava jatkuvasti yhden paikan säädöksen järkevyyttä. Korkeakoulukentässä on edelleen epäyhtenäisiä tulkintoja esimerkiksi paikan vastaanoton purkamisesta ja yhteishaun liitteiden aikatauluissa pysymisestä. Jotta hakijoiden yhdenvertaisuus toteutuisi, hakujen käytännön toteutusta sekä tiedossa olevia epäkohtia olisi hyvä tarkastella myös korkeakoulujen ulkopuolelta säännöllisesti.

Nähdäksemme osaamisperustaisuuden näkökulmasta joustavuus tutkintojen laajuudessa (opintopisteet) ja tutkinnon suorittamisen tavoiteajoissa on mahdollista. Lisäksi opintojen laajuus voisi määräytyä yksilöllisemmin opiskelijan aikaisemman osaamisen ja osaamistarpeiden perusteella. Opintoaika riippuu opintojen laajuuden lisäksi myös opintojen suoritusmuodoista.

Tutkintojen kaksiportaisuus vahvistuisi, jos tutkinto-oikeus myönnettäisiin pääsääntöisesti vain alempaan tutkintoon, minkä jälkeen hakeuduttaisiin ylempään tutkintoon. Liikkuvuuden lisääminen kuitenkin edellyttää, että vaihtoehtoiset opintopolut ovat joustavia ja selkeitä. Jos alempien ja ylempien tutkintojen laajuus voi vaihdella, onko mahdollista, että tietyn alemman tutkinnon suorittanut ei voisi hakeutua saman tai lähialan ylempään tutkintoon, koska tutkintojen kokonaislaajuus ei riitä? Laajuuksien vaihtelussa on riskinä, että se tavoitteiden vastaisesti rajoittaa liikkuvuutta tutkintojen jälkeen.

Ehdotus siirtää hankerahoitus osaksi perusrahoitusta on hyvä, koska hankerahoitusprojektit ovat olleet usein korkeakoulujen perustoiminnasta erillisiä, hallinnollisesti työllistäviä ja lisäksi pistemäisiä, eivätkä ne edistäneet korkeakoulujen välistä yhteistyötä välttämättä erityisen pitkäjänteisesti.

Heli Harrikari
vararehtori

Terhi Yliniemi
esittelijä, tutkintopäällikkö